

تحقیقات نشان می‌دهد که
خستگی راننده یکی از عوامل
مؤثر در بیش از ۲۰ درصد
تصادفات جاده‌ای و بیش از
یک چهارم تصادفات کشنده و
جدی است.

آتش‌سوزی‌های بزرگ و تغییرات آب و هوایی

آتش‌سوزی‌های جنگلی علاوه بر وارد کردن خسارات شدید به درختان، می‌توانند به میزان زیادی بر آب و هوای بگذرانند. این آتش‌سوزی‌ها می‌توانند بر میزان گازهای گلخانه‌ای (بخار آب، دی‌اکسید کربن، متان، اکسید نیتروس) از نول و کلروفلورو کربن (ها) بیفزایند و بدین ترتیب مشکل آلودگی و گرمایش جهانی را وخیم‌تر کنند. با این حال، آتش‌سوزی‌های جنگلی بخش مهمی از اکوسیستم هستند و بسیاری از گیاهان برای این که رشد و تکثیر یابند به حرارت و دود ناشی از این آتش‌سوزی‌ها وابسته هستند. اما آتش‌سوزی‌های جنگلی بزرگ می‌توانند خسارات گسترده‌ای به اکوسیستم وارد کنند و همین امر اهمیت کنترل و پیشگیری کارآمد آتش‌سوزی‌های جنگلی را مورد تأکید قرار می‌دهد.

اگر با آتش مواجه شدید چه کارهایی باید انجام دهید

- در صورت مشاهده آتش‌سوزی سریعاً با شماره ۱۲۵ تماس گرفته و موقعیت را دقیق و واضح برای آنها شرح دهید.
- مراقب افراد ناتوان و کم‌توان مانند افرادی که دارای مشکل جسمی و معلولیت هستند و همچنین کودکان و سالم‌خوردگان باشید و آنها را خیلی سریع از محل دور کنید.
- اگر کسی در محل سکونت خودتان هست، جریان گاز شهری را فوراً قطع و توجه کنید تنها افراد صلاحیت‌دار حق دارند جریان گاز را مجدداً برقرار کنند.
- در چه‌جا‌ها زیر مینی‌رامی‌ها یا تابلوهای تخته‌های چند لایه آماده‌یاسایر درزگیرهای تجاری ببندید. همچنین کیسول‌های حاوی گاز را باید خاموش کنید.
- اگر وسایل و اثاثیه‌چوبی و قابل‌اشتعال در حیاط بیرونی خانه‌دارید، آنها را به داخل خانه منتقل کنید.
- سرسبیل‌نگ آب‌راه‌شیرهای بیرون از خانه وصل کنید و آبشان را روی سقف‌ها و در مجاورت مخازن سوخت قرار دهید تا بتوانید فوراً از آب استفاده کنید.
- بهتر است بوته‌های اطراف محل سکونت خود را تا فاصله‌متری آبپاشی کنید یا آنها را بچینید.
- امکانات آطفای حریق مانند شن‌کش، تیرزین، اره دستی یا برقی، سطل آب و بیل را در دسترس قرار دهید. خودروی خود را در پارکینگ یا در فضای باز به حالت قرار پارک کنید. در‌های خودرو را ببندید اما قفل نکنید. شیشه‌ها را بالا کشیده و سعی کنید در حالت استارت بگذارید، در و پنجره‌های گاز را ببندید اما قفل نکنید. بهتر است سیستم در بازکن اتوماتیک گاز را نیز قطع کنید.
- پنجره‌ها، درچه‌ها و درها را باید بسته نگه دارید، اما پرده و پشت پنجره‌هایی که قابلیت اشتعال دارند را باید بردارید.
- بهتر است اشیای قابل اشتعال را به وسط منزل مسکونی و دور از پنجره‌ها و درهای شیشه‌ای منتقل کنید. همچنین همه درها و پنجره‌های داخلی را باید ببندید تا مانع از هجوم شعله‌های آتش به داخل شود.
- اشیای با ارزش را که در آب خراب نمی‌شوند، می‌توان به داخل حوض یا استخر انداخت.
- اگر تأکید به تخلیه محل شدید، بی‌درنگ این کار را انجام دهید. باید راهی دور از شعله آتش انتخاب کنید. همواره حواستان به تغییر سرعت و جهت شعله‌های آتش و دود باشد.

شهروند اگر کسی در دامنه کوه، جنگل یا در حاشیه دره‌ای پر درخت یا در میان درختان جنگلی زندگی می‌کند، محل سکونت او همواره به علت فراوانی چوب و مواد سوختنی در معرض خطر آتش‌سوزی قرار دارد. منشا این نوع آتش‌سوزی معمولاً رعد و برق یا بروز اتفاقات غیرمنتظره است. همچنین شرایط خشک و بی‌آبی در ایام مختلف سال در بخش‌های مختلف کشور تا حد زیادی احتمال بروز آتش‌سوزی را افزایش می‌دهد. آتش‌سوزی در طبیعت سریعاً گسترش پیدا کرده و گیاهان، درختان و منازل مسکونی را طعمه خود خواهد کرد. در هر نقطه‌ای از ایران احتمال وقوع این نوع آتش‌سوزی می‌رود، اما منطقه شمال، دامنه‌های البرز و زاگرس بیشتر در معرض خطر هستند. با برنامه‌ریزی درست و مناسب همراه با دانش و آگاهی در مورد نحوه حفاظت از مراتع و جنگل‌ها و همچنین ساختمان‌های موجود در این مناطق می‌توان از تخریب و ویرانی ناشی از یک آتش‌سوزی مهیب تا حد زیادی کاست. اقدامات احتیاطی و ایمنی مختلفی وجود دارد که با به کار بردن آنها می‌توان ریسک و خطر ناشی از خسارات را کم کرد. در فصل گرما، پوشش گیاهی موجود مراتع و به خشکی می‌رود و در آن‌ها گردن ته سیگار یا انداختن استکان و لیوان در مراتع و طبیعت می‌تواند عامل آتش‌سوزی شده و ناگهان سطح وسیعی از طبیعت را دچار خسارت‌های جبران‌ناپذیری کند. بنابراین آشنایی با نکات ایمنی و مراقبت‌های لازم در پیشگیری از وقوع آتش‌سوزی در طبیعت ضروری است.

آشنایی با اقدامات ایمنی لازم برای جلوگیری از آتش‌سوزی در جنگل و دشت

راه‌های جلوگیری از حریق در طبیعت

قبل از وقوع آتش‌سوزی در طبیعت حواستان به نکات ایمنی باشد

- خود را باید با صفحات فلزی توردار ۶ میلی‌متری بپوشانید تا مانع پراکنده شدن جرقه آتش شوند.
- از پنجره‌های چند لایه، شیشه‌های ایمنی یا پشت پنجره‌های ضد حریق استفاده کنید. این اقدام مانع از انتقال گرما توسط پنجره‌های بزرگ خواهد شد.
- از پرده‌های مقاوم به حریق به منظور افزایش ضریب حفاظت پنجره‌ها استفاده کنید.
- دودکش‌ها، بخاری هیزمی و تمام سیستم‌های گرمایی خانه‌سالیانه توسط فردی کارشناس تمیز و بررسی شوند. همچنین عایق کاری دودکش‌ها را فراموش نکنید و توجه داشته باشید حداقل یک متر از سقف بالاتر باشد.
- در هنگام حضور در طبیعت، از خاموش شدن آتش ایجاد شده اطمینان حاصل کنید.
- قبل از آن که زباله‌های خود را در نواحی جنگلی بسوزانید به مقامات مسئول اطلاع دهید و اجازه بگیرید. همچنین قبل از سوزاندن زباله لازم است حداقل ۳ متر اطراف کوره را کاملاً تمیز کنید.
- هنگام سوزاندن زباله باید دستگاه‌های آطفای حریق نیز در دسترس باشد.

- دور آن را با سنگ چین محصور کنید.
- هنگام خاموش کردن آتش، خاکسترهای اجاق را بدون اطمینان از خاموش شدن کامل (به‌وسیله آب یا مدفون کردن با خاک) رها نکنید.
- چمن‌های اطراف محل سکونت را باید کوتاه کنید، برگ‌های ریخته شده را جمع‌آوری و سقف‌خانه‌ها را از شاخ و برگ‌های زاید درختان پاکسازی کنید.
- همزمان با ایجاد حداقل فاصله ۱۰ متری محل سکونت انبار کنید.
- اشیای مایعات و محلول‌های قابل اشتعال را باید در ظروف فلزی خارج از محل سکونت (حداقل ۱۰ متر دورتر از ساختمان و نرد‌های چوبی) نگهداری کنید.
- تا فاصله ۱۰ متری اطراف خانه، نباید درختان چندان بکارید. این اقدام فضایی برای دفاع در برابر آتش‌سوزی ایجاد می‌کند. بعد از این فضا نیز شاخ و

- به کمک علائم، مسیر دسترسی به محل سکونت خود را مشخص کنید، طوری که از کنار جاده به خوبی قابل تشخیص باشند.
- هرگز مواد شیشه‌ای (ظرف‌های شیشه‌ای و شیشه‌های پلاستیکی)، خرده‌شیشه و اشیای مشابه را در داخل جنگل‌ها و مراتع رها نکنید. این اشیاء همانند عدسی ذره‌بین عمل کرده و موجب اشتعال علوفه خشک و مواد قابل اشتعال کف جنگل‌ها و مراتع شده و باعث ایجاد آتش‌سوزی می‌شوند.
- از پرت کردن ته سیگار یا چوب کبریت استفاده شده در جنگل‌ها و مراتع خودداری کنید.
- باید گیاهان و علوفه سطح جنگل و مراتع را با چرای دام و برداشت دستی کاهش داد و تنه‌های پوسیده و خشک درختان پاکسازی شود.
- مرزهای حاکی مثل کانال، خاک‌ریز و سنگ چین بین مزارع و حاشیه جنگل و مراتع ایجاد کنید.
- از سوزاندن بقایای محصولات کشاورزی در مزارع مجاور جنگل‌ها و مراتع خودداری کنید.
- از روشن کردن آتش در نواحی جنگلی و مراتع خودداری کنید. در مواقع ضروری آتش را در جایگاه‌های ویژه یا سطوح بدون پوشش گاهی روشن و

چند دلیل برای وقوع آتش‌سوزی در طبیعت

دلیل گوناگونی از صاعقه و فوران‌های آتشفشانی گرفته تا بی احتیاطی در زمینه آتش‌روشن کردن در مناطق جنگلی، کمی می‌توانند باعث بروز آتش‌سوزی در جنگل و طبیعت شوند. گاهی اوقات یک ته‌سیگار روشن که در جنگل رها شده باشد نیز می‌تواند باعث بروز آتش‌سوزی جنگلی شود. در ادامه به عواملی اشاره می‌شود که می‌توانند باعث بروز آتش‌سوزی در جنگل شوند یا بر شدت آن به قدری بیفزایند که باعث از بین رفتن پوشش گیاهی و جانوری در مناطق در معرض آتش‌سوزی شوند.

صاعقه و فوران‌های آتشفشانی

آتش‌سوزی‌های جنگلی معمولاً در نتیجه اصابت صاعقه خشک یا صاعقه‌های که با بارندگی همراه نیست، رخ می‌دهند. این نوع آتش‌سوزی‌ها اغلب در مناطق دور افتاده رخ می‌دهند و به همین دلیل است که آتش‌سوزی‌های ناشی از صاعقه در مقایسه با آتش‌سوزی‌های ناشی از فعالیت‌های انسان مناطق بیشتری را در بر می‌گیرند. به همین نحو، فوران‌های آتشفشانی هم می‌توانند باعث بروز آتش‌سوزی در جنگل شوند. زیرا گدازهای آتشفشانی هر چیزی را که بر سر راهشان قرار گیرد، می‌سوزانند.

آتش‌سوزی‌های خودبه‌خود

گاهی اوقات آتش‌سوزی‌های جنگلی می‌توانند خودبه‌خود اتفاق بیفتند، مخصوصاً هنگامی که هوا اشدت گرم و خشک است و به قدری حرارت تولید می‌کند که می‌تواند باعث احتراق خودبه‌خود در طبیعت شود. هر چیزی از جمله چوب‌داری در چه‌حرارتی است که در آن شعله‌ور می‌شود. این در چه‌حرارت رانفطه اشتعال می‌مانند. نقطه اشتعال چوب ۵۷۲ درجه فارنهایت یا ۳۰۰ درجه سانتیگراد است. همچنین آب‌بافت مواد آرایشی که در آن‌ها روغن‌ها و روغن‌های کوچک و شاخه‌های خشک و وی زمین می‌تواند باعث افزایش حرارت و گرما

فعالیت‌های انسان یا به‌عبارت دقیق‌تر، تسهیل‌انگاری‌های انسان عامل بیش از ۸۰ درصد آتش‌سوزی‌های جنگلی به‌شمار می‌روند. اکثر آتش‌سوزی‌های جنگلی که در نتیجه فعالیت‌های انسان رخ می‌دهند، رami توان آتش‌سوزی‌های تصادفی نامید. یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های انسان که می‌تواند باعث بروز آتش‌سوزی در جنگل شود، ایجاد حریق در راستای پاکسازی زمین از پوشش گیاهی است که گاهی اوقات می‌تواند از کنترل خارج شود. همچنین گاهی اوقات کسانی که برای گردش و تفریح به جنگل می‌روند، می‌توانند به‌طور بالقوه عامل بروز آتش‌سوزی شوند. رها کردن آتش خاموش نشده یا ته‌سیگار در طبیعت باعث ایجاد آتش می‌شود.

چطور از آتش‌سوزی در طبیعت جلوگیری کنیم؟

منشا آتش‌سوزی در طبیعت معمولاً رعد و برق یا اتفاقات غیرمنتظره‌ی انسانی است. یک بطری شکسته شیشه‌ای یا بطری آب معدنی با چند قطره آب می‌تواند نور خورشید را متمرکز کرده و گیاهان خود رو در دشت‌ها را به آتش بکشد.

۹۵ درصد از آتش‌سوزی‌ها به دلیل خطای انسانی رخ می‌دهد

اقدامات پیشگیرانه

- بطری‌های شیشه‌ای یا پلاستیکی را در جنگل و مراتع رها نکنید
- تنه‌های پوسیده و خشک درختان را پاکسازی کنید
- بقایای محصولات کشاورزی را در مزارع نسوزانید
- اطراف آتش را با سنگ محصور کنید
- از خاموش شدن خاکستر اجاق مطمئن شوید؛ با آب یا مدفون کردن
- چوب‌کبریت یا ته سیگار را پرتاب نکنید
- محلول‌های قابل اشتعال را در ظروف فلزی بریزید

اقدامات اولیه

- با ۱۲۵ تماس بگیرید
- سریع از محل خارج شوید
- به کودکان، سالم‌خوردگان و معلولان کمک کنید
- بوته‌های اطراف را تا فاصله ۵ متری آب‌بانی کنید

۱۵۰۰۰ آتش‌سوزی سالانه در جنگل‌های ایران رخ می‌دهد

منبع: khadem.ir